

Monumentnummer*: 459756

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 19 oktober 1993
Kadaster deel/nr 82884/29

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
's-Gravenhage		's-Gravenhage		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Noordeinde	12			2514 GH	's-Gravenhage		
Noordeinde	14			2514 GH	's-Gravenhage		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
's-Gravenhage	D				1315		

Omschrijving**

Inleiding.

Toonzaal uit 1902-1903 in overgangsarchitectuur met gebruik van eclectische vormen gebouwd in opdracht van een fietsenhandelaar door de architect Z. Hoek. Het pand is opgenomen in de straatwand met aaneengesloten bebouwing. Omschrijving.

Pand op rechthoekige plattegrond bestaande uit drie bouwlagen onder kap. De toonzaal bestond van oorsprong uit een ongedeelde ruimte met gaanderijen over twee verdiepingen. De voorgevel is opgebouwd uit ijzer en glas. Door de toepassing van een glasgevel en ijzeren draagconstructie wordt hier gebroken met de conventionele opvattingen over gevelarchitectuur. De glazen façade heeft een grote rondboog over twee verdiepingen, waarin balustervormige houten ondersteuning en ijzeren horizontale puibalken. Boven de grote rondboog is een reeks van smalle, getoogde vensters over de gehele gevelbreedte. Opvallend is het schuin geplaatste fries van de kroonlijst. Voor het uiterlijk is gebruik gemaakt van de classicistische vormtaal met figuratieve schilderingen in de frontonvormige gevelbekroning betrekking hebbend op het fietsenmakersvak en "schilderingen" in het onderliggende fries met klassiek-Griekse figuren. De smalle eindpenanten van de gevel eindigen als consoles met een mannenkop. Op de begane grond is de entree verdiept gelegen, met aan weerszijde van het portiek etalagekasten met bewerkte ijzeren zuiltjes op hardstenen basement. De houten deur in het portiek met bovenlicht is uit de bouwtijd. Waardering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Pand van architectuurhistorische en typologische waarde als zeldzaam voorbeeld van een voormalige toonzaal met een façade opgebouwd uit glas en ijzer. Detaillering en materiaalgebruik van de façade zijn gaaf. Tevens van belang binnen de ontwikkeling van het oeuvre van de architect Z. Hoek.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie